

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto valtiovarainvaliokunnalle

Asia: VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelma

KULTA ry kiittää selontekoa luovien alojen elvyttävän potentiaalin huomioimisesta

Tiivistelmä: Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry on tyytyväinen siitä, että luovien alojen merkitys pitkäjänteisesti vaikuttavalle elvytykselle on selonteossa monella tapaa huomioitu. Kulttuuri ja taide tukevat monia ohjelman tavoitteita; sosiaalisen eheyden osalta kulttuuri on osa henkistä jälleenrakennusta, sekä osallisuuden vahvistamista. Kulttuuri ja taide tukee kestävää kasvua mm. kulutuksen ja tuotannon painopisteen siirtymisen kautta. Luovan osaamisen avulla synnyttävää aineetonta arvontilaa kannattaa painottaa alalla kuin alalla ja luovien alojen alueelliset ekosysteemipalvelut luovat kasvua ja työllisyyttä koko maahan. Kulttuuri on keskeinen työvoimavaltainen ala, jonka rahoittaminen on myös pätevää työllisyyspolitiikkaa. Kulttuurimatkailun kehittäminen on kasvunmahdollisuus kautta maan, ja muistutamme kulttuuriperinnön olevan osa sitä. Näemme myös kulttuuriviennissä suuren potentiaalin. Kiitämme, että kulttuuri- ja liikuntalähetteen laajentaminen ja vakiinnuttaminen ovat osa sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistä.

Elinvoimaiset luovat alat synnyttävät lisäarvoa myös muille toimialoille

Kuten ohjelmassa todetaan, meidän on elinkeinopolitiikassa entistä enemmän ajateltava ekosysteemisestä. Luovien alojen ekosysteemi-alueen lisäksi aloilla on vaikutus myös muiden – erityisesti palvelu-alojen – kukoistukseen. Lokakuussa 2018 julkaistu valtioneuvoston kanslian tilaama selvitys luovien alojen ekosysteemeistä on edelleen ajankohtainen ja osin sen havaintoihin (toivottavasti) perustuu myös nyt käynnissä oleva luovien alojen tiekarttatyö TEM:ssä – ja Suomen kestävän kasvun ohjelma kytkeytyy näihin.

Selvityksessä havainnointiin sekä Suomen luovia aloja, että tehtiin politiikkabenchmarkkausta muihin maihin. Selvityksen mukaan olennaiset opit kansainvälisistä esimerkeistä on se, että luovalle taloudelle ylipäänsä on annettava painoarvoa, luova talous tarvitsee puolustajansa – joko yhden tai useamman organisaation, jonka tehtävä se on, luovan talouden alueelliseen kehitykseen on kiinnitettävä huomiota, luovan talouden ammattilaisten on nähtävä oma taloudellinen potentiaalinsa yksityisellä sektorilla, julkinen tuki on välttämätöntä luovalle taloudelle, luovien alojen koulutusta on uudistettava ja poikkisektoraalista yhteistyötä on lisättävä.

Kulttuurin ja taiteen aluetaloudsvaikutuksista on useasta Suomen kunnasta tuoreita tutkimusesimerkkejä, jotka osoittavat kulttuurin ja taiteen rahoittamisen tuottavan merkittävää tuloa alueelle siten, että kulttuuri, taide ja tapahtumat houkuttelevat ihmisiä paikkakunnalle kuluttamaan rahaa muihinkin palveluihin.

Kulttuurimatkailua, kulttuurin kansainvälistämistä ja alueellisia ekosysteemipalveluja

Esitämme, että Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoitusta käytetään luovien alojen alueellisiin ekosysteemipalveluihin, joita on esittänyt myös Anne Brunilan johtama Luovat alat Suomen talouden ja työllisyyden vahvistajina -työryhmä. Ylipäänsä luovia aloja kannattaa rahoittaa ja

luovien alojen kasvun esteitä poistaa. Kulttuuri- ja taidealan kotimarkkinoilla on kasvun mahdollisuus, mutta kulttuuriviennissä ja kulttuurin kansainvälistämisessä vielä suurempi.

Ratkaisevaa tietysti on - jotta kulttuuri- ja taidealan työllistävä ja elvyttävä potentiaali saadaan aidosti hyödynnettyä - että komissiolle toimitettavaan kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy useita merkittäviä luovien alojen investointi- ja uudistuskohteita, kustannuksineen ja ajoituksineen. Mahdollisuuksia on lukuisia kulttuurimatkailukohteista digitalisaatiohankkeisiin ja tapahtuma-alan kasvuohjelmaan. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteisiin investoiminen on työllistävää politiikkaa. Pelkästään Suomenlinnan kulttuuriperintökohteen henkilötyövuosivaikutus on neljän Kaipolan tehtaan kokoluokkaa. Siksi kulttuurimatkailu kannattaa erikseen lisätä kehittämis- ja investointikohteeksi. Liikkuuhan Euroopan matkailijoista puolet nimenomaan kulttuurin perässä ja Suomessa on tässä käyttämätöntä potentiaalia. Kulttuuri- ja taide-elämämme kansainvälinen laatu on korkeaa – siitä ei vain maailmalla tiedetä.

Helsingissä 18.1.2021

Rosa Meriläinen

pääsihteeri